

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI
TOSHKENT TIBBIYOT AKADEMIYASI

«Tasdiqlayman»

O'quv ishlari bo'yicha prorektor

Boymuradov Sh.A.

26.06.2023 yil

ANESTEZIOLOGIYA VA REANIMATOLOGIYA

FANINING ISHCHI O'QUV DASTURI

(5-kurs IX-X semestr)

Ta'lim sohasi:	110000 - Pedagogika
	510000 - Sog'liqni saqlash
Ta'lim yo'nalishlari:	5111000 - Kasb ta'limi (5510100-Davolash ishi)
	5510100 - Davolash ishi

Toshkent -2023

Fanning ishchi o'quv dasturi O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligi 12.09.2019- yil № 231 -sonli buyruqning 1-ilovasi bilan tasdiqlangan "Anesteziologiya va reanimatologiya" fani dasturi asosida tayyorlangan.

Fanning ishchi o'quv dasturi Toshkent tibbiyot akademiyasining O'quv - uslubiy kengashi tomonidan 2023-yil 26-iyundagi 12-sonli bayonnomasi bilan tasdiqlangan.

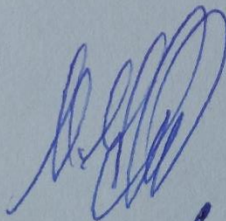
Tuzuvchilar:

- Ibragimov N.K. - TTA, 2- son davolash fakultetining Anesteziologiya va reanimatologiya kafedrasini mudiri, tibbiyot fanlari doktori, dotsent.
- Nishonov M.R. - TTA, 2-son davolash fakultetining Anesteziologiya va reanimatologiya kafedrasini assitenti.

Taqrizchilar:

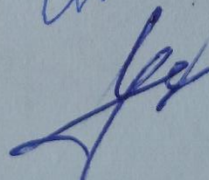
- Ichki taqrizchi:
Xakimov M.SH. - Toshkent Tibbiyot Akademiyasi "Fakultet va hospital jarroxlilik" kafedrasini mudiri, t.f.d., professor.
- Tashqi taqrizchi
Satvaldieva E.A. - Toshkent Pediatriya Tibbiyot Instituti "Anesteziologiya va reanimatologiya" kafedrasini mudiri, t.f.d., professor

"Anesteziologiya va reanimatologiya"
kafedrasini mudiri:

N.K.Ibragimov

TTA 2-son davolash
fakulteti dekani:

A.A.Irnazarov

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i:

F.X.Azizova

1. Me'yoriy hujjatlar:

DTS: DTS: O`zDSt 36.2018:2016;

Malaka talablari: O`zR SSV 22.08.2017 yildagi 474-sonli buyruq bn;

**O`quv reja:** O`zR SSV Tibbiyot ta'limi muassasalaro mufofiqlashtiruvchi uslubiy kengashida 24.08.2018 yil 2-sonli hamda Oliy va o`rta maxsus, kasb ta'limi yo`nalishlari bo'yicha O`quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini mufofiqlashtiruvchi kengashida ma`qullangan 18.08.2018 yil 4-sonli bayonnomasi bilan tasdiqlangan o`quv reja asosida o`qitiladi.

2. O`quv fanining dolzarbligi va oliy kasbiy ta'limdagi o`rni

Ushbu fan dasturi O`zbekiston Respublikasi Davlat ta'lim standarti va bakalavriat ta'lim yo`nalishi malaka talablariga asoslangan holda tuzilgan. Umumiy amaliyot shifokorlarni tayyorlash, ularning ilmiy dunyoqarashini shakllantirishda muhim rol o`ynovchi anesteziologiya va reanimatologiya fanining ushbu dasturi zamonaviy pedagogik texnologiyalarni o`qitish jarayonida qo`llagan holda, talabani nazariy ma'lumotidan boshlang'ich amaliy ko`nikmalarni bajarishga o`rgatib va orttirilgan ko`nikmalarni zamonaviy tibbiy texnologiyalar orqali klinik amaliyot bilan uyg'unlashtirgan holda qo`llashga imkon yaratib, bo`lg`usi umumiy amaliyot vrachlarida klinik fikrlash, kasallik va uning belgilarini asoslash uchun zamin yaratib beradi.

Anesteziologiya va reanimatologiya fani og`riqsizlantirish usullari va turlarini, zamonviy ko`p komponentli anesteziya o`tkazishning tamoyillarini, narkoz vositalarini, anesteziyaning texnik ta'minlanishi; patologik sindromlar va kritik holatlar rivojlanishining etiopatogenetik omillarini, ularning diagnostikasi va klinikasini; organizm gomeostazi muhim ko`rsatkichlari: gaz almashinuvi, gemodinamika, suv-elektrolit almashinuvi, kislota-ishqor muvozanati buzilishlarining mexanizmlarini, ularni korreksiyalash tamoyillarini; infuzion-transfuzion terapiya va parenteral oziqlantirish tamoyillarini; kritik holatlar va patologik sindromlarda reanimasiya va intensiv davo tamoyillarini o`rganadi.

Bakalavr tayyorlashda dastur orqali - og`riqsizlantirish usullari va turlarini, kritik holatlar va patologik sindromlarda reanimasiya va intensiv davo tamoyillarini o`rganish zamonaviy shifokor uchun o`ta muhim, chunki faqatgina ularning asosida kasalliklarning etiopatogenezi malakali tahlil qilish va patogenetik asoslangan terapiyani tayinlash mumkin.

O`quv fanining maqsadi va vazifasi

Anesteziologiya va reanimatologiya **fanini o`qitishdan maqsad** – UASH amaliyotida kerak bo`ladigan fan bo'yicha ma'lum hajmdagi bilimlarga, qobiliyat va amaliy ko`nikmalarga ega yuqori malakali mutaxassislar – umumiy amaliyot shifokorlari tayyorlashdan iborat.

Fanning vazifasi:

- og`riqsizlantirish usullari va turlari, zamonviy ko`p komponentli anesteziya o`tkazishning tamoyillari, narkoz vositalari, anesteziyaning texnik ta'minlanishi bo'yicha bilimlarni;

- patologik sindromlar va kritik holatlar rivojlanishining etiopatogenetik omillarini, ularning diagnostikasi va klinikasini;
- organizm gomeostazi muhim ko'rsatkichlari: gaz almashinuvi, gemodinamika, suv-elektrolit almashinuvi, kislota-ishqor muvozanati buzilishlarining mexanizmlarini, ularni korrleksiyalash tamoyillarini;
- infuzion-transfuzion terapiya va parenteral oziqlantirish tamoyillarini;
- kritik holatlar va patologik sindromlarda reanimasiya va intensiv davo tamoyillari bo'yicha bilimlarni shakllantirish.

Fan bo'yicha talabalarning bilim ko'nikma va malakalariga quyidagi talablar qo'yiladi.

Talaba:

- og'riqsizlantirish usullari va turlarining zamonaviy tasnifini;
- zamonviy ko'p komponentli anesteziya o'tkazishning tamoyillarini, narkoz vositalarini, anesteziyaning texnik ta'minlanishi;
- patologik sindromlar va kritik holatlar rivojlanishining etiopatogenetik omillarini, ularning diagnostikasi va klinikasini;
- organizm gomeostazi muhim ko'rsatkichlari: gaz almashinuvi, gemodinamika, suv-elektrolit almashinuvi, kislota-ishqor muvozanati buzilishlarining mexanizmlarini, ularni korrleksiyalash tamoyillarini;
- infuzion-transfuzion terapiya va parenteral oziqlantirish tamoyillarini; kritik holatlar va patologik sindromlarda reanimasiya va intensiv davo tamoyillarini;
- sog'lom turmush tarzining targ'ibotini;
- klinik va funksional belgilarga asoslangan holda anesteziyaning adekvatligini baholash;
- klinik va laborator ma'lumotlarga asoslangan holda nafas etishmovchiligi darajasini aniqlash va baholashni;
- klinik va laborator ma'lumotlarga asoslangan holda o'tkir yurak qon tomir etishmovchiligining har xil shakllarida qon aylanishining buzilish darajasini aniqlash va baholashni;
- har xil kritik holatlar oqibatida rivojlangan bioximiyaviy gomeostaz va volemik holatlarning buzilish darajalarini aniqlash va baholashni;
- narkoz-nafas apparaturasini ishlashga tayyorlash, operasion-xavf darajasini aniqlash, mahalliy va umumiy og'riqsizlantirish asoratlarini oldini olish;
- nazofarengial kateter va niqoblar orqali kislorod terapiyasini o'tkazish;
- klinik belgilarga asoslangan holda "klinik o'lim" holatining diagnostikasi, EKG ma'lumotlariga asoslangan holda yurak to'xtashi turlarini aniqlash;
- kasalxonagacha va kasalxona bosqichlarida yurak-o'pka va miya reanimasiyasini o'tkazish;
- infuzion-transfuzion davo o'tkazish (natriy bikarbonat, asosiy elektrolitlar va x.k.lar miqdorini xisoblash), ***ko'nikmalariga (shu jumladan klinik amaliy ko'nikmalariga) ega bo'lishi kerak.***

O'quv yili uchun taqsimlangan soatlar:

Yo‘nalish (fakul’tet)	Umumiy yuklama	Auditoriya soati			Mustaqil ta’lim	Nazorat turi va shakli
		Ma’ruza	Amal.mashg‘. (seminar)	Klinik o‘quv amal.		
Davolash ishi	62	6	12	18	26	Nazorat turi: YAN SHakli:OSKE
Tibbiy pedagogika	62	6	12	18	26	Nazorat turi: YAN SHakli:OSKE

3.Ma’ruza mashg‘ulotlari

1-jadval

№	Ma’ruzalar mavzulari	Dars soatlari hajmi
9 - 10 SEMESTR		
1	Og‘riqsizlantirish tarixi. Anesteziologiyaning fan sifatida rivojlanishi. Narkozning zamonaviy ta’rifi va tasniflanishi.	2,0
2	Terminal holatlar.O‘pka-yurak reanimasiyasi.	2,0
3	O‘tkir nafas etishmovchiligi.Zamonaviy tasnifi. Klinikasi. Respirator terapiya asoslari	2,0
	jami	6

Ma’ruza mashg‘ulotlari mul’timedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada akademik guruhlar oqimi uchun o‘tiladi.

4.Amaliy mashg‘ulotlar

2-jadval

№	Mashg‘ulot mavzusi	Soat xajmi
1.	Umumiy og‘riqsizlantirish. Ingalyasion va noingalyasion narkoz. Niqobli,endotraxeal, vena ichi anesteziyasi usullari. Narkoz vositalari. Narkoz klinikasi, asoratlari, ularni oldini olish.	6

2.	Kislota-ishqor muvozanati (KIM). KIM buzilishi shakllari, mexanizmlari. Ularni korreksiya qilish tamoyillari.	6
3.	Suv-elektrolit balansi (SEB). SEB buzilishi shakllari, mexanizmlari. Ularni korreksiya qilish tamoyillari.	6
4.	Terminal holatlar. O'pka-yurak reanimasiyasi (UYUR)o'tkazish tamoyillari. Terminal xolat turlari: agoniya oldi, agoniya va klinik o'lim. O'YUR algoritmi.	6
5.	O'tkir nafas etishmovchiligi (O'NE). Tasnifi, klinikasi. Gipoksemiya, giperkapniya rivojlanishining mexanizmlari. Respirator terapiyaning umumiy tamoyillari. Mikrotraxeostomiya, traxeostomiya, sun'iy o'pka ventilyasiyasi(SO'V).	6
6.	O'tkir ekzogen intoksikatsiyalar (zaharlanishlar). Tasnifi. Intensiv terapiyaning umumiy tamoyillari. Ekstrakorporal detoksikasiya metodlari.	6
	Jami:	36

Amaliy mashg'ulotlar mul'timedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi lozim. Mashg'ulotlar faol va interaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalarini qo'llash maqsadga muvofiqdir. Amaliy mashg'ulotlarni o'tkazishda quyidagi didaktik tamoyillarga amal qilinadi:

- amaliy mashg'ulotlarni maqsadini aniq belgilab olish;
- o'qituvchining innovasion pedagogik faoliyati bo'yicha bilimlarni chuqurlashtirish imkoniyatlariga talabalarda qiziqish uyg'otish;
- talabada natijani mustaqil ravishda qo'lga kiritish imkoniyatini ta'minlash;
- talabani nazariy-metodik jihatdan tayyorlash.

5. Mustaqil ta'lim

3-jadval

№	Mashg'ulotlar temasi	Soatlar
1.	Narkoz apparati, uning asosiy qismlari.	2
2.	Operasion-anesteziologik xavf tushunchasi va darajalari.	3
3	Utkazuvchi- regionar anesteziya. Ko'rsatma va qarshi ko'rsatmalar, asoratlari. Asoratlarni proflaktikasi va intensiv davosi.	4
4.	Infuzion terapiya. Ko'rsatma va qarshi ko'rsatmalar.	4
5.	Parenteral oziqlantirish. PO preparatlari. Organizm energetik talablarini hisoblash. PO asoratlari, oldini olish va davolash.	4
6.	Eksrakorporal detoksikasiya usullari	2
7.	Respirator terapiya usullari, O2 terapiya.	4

8.	Kardiostimulyasiya tushunchasi va usullari.	3
	Jami	26

Talaba mustaqil ishini tashkil etishda quyidagi shakllardan foydalaniladi:

- Auditoriya mashg'ulotlaridan tashqari trenajyor, mulyaj va simulyasion zallarida/markazlarida tasdiqlangan amaliy ko'nikmalarni pedagog nazoratida son va sifat jixatdan bajarish va amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirish daftarlarida aks ettirish;

- Tibbiyot OTM klinikalari va klinik o'quv bazalarida auditoriyadan tashqari tashkillashtirilgan klinik navbatchilikda tasdiqlangan amaliy ko'nikmalarni navbatchi shifokor-pedagog nazoratida son va sifat jixatdan bajarish va navbatchilik daftarlarida aks ettirish;

- Bemorlar kurasiyasida davolovchi yoki navbatchi shifokor bilan nazorat qilishda ishtirok etish;

- Axoli orasida sanitar oqartuv ishlarni suxbat va ma'ruzalarni o'tkazish;

- Ayrim nazariy mavzularni o'quv adabiyotlari yordamida mustaqil o'zlashtirish;

- Berilgan mavzu bo'yicha axborot (referat) tayyorlash;

- Fanning bo'limlari yoki mavzulari ustida maxsus yoki ilmiy adabiyotlar (monografiyalar, maqolalar) bo'yicha ishlash va ma'ruzalar qilish;

- Vaziyatli va klinik muammollarga yo'naltirilgan vaziyatli masalalar echish;

- Keys (real klinik vaziyatlar va klinik vaziyatli masalalar asosida sase-study) echish.

- Grafik organayzerlarni ishlab chiqish va to'ldirish;

- Krossvordlar tuzish va echish;

- Prezentasiya va videoroliklar tayyorlash hamda mustaqil ish jarayonida keng qo'llash va h.k.

Fan bo'yicha kurs ishi. Fan bo'yicha kurs ishi namunaviy o'quv rejada rejalashtirilmagan.

5. Amaliy ko'nikmalar ro'yxati.

1. Yuqori nafas yullarida yot jism bulganda Geymlix usulini kullash.
2. Zaxarlanishda xarakatlar algoritmi.
3. O'tkir nafas etishmovchiligini darajasini aniqlash.
4. Sun'iy o'pka ventilyasiyasi o'tkazishga kursatma.
5. Kislrodoterapiya o'tkazish.
6. SUV ni Ambu kopcha yordamida utkazish.
7. Yurakni bilvosita massaj qilish texnikasi.

1. Yuqori nafas yo'llarida yot jism bo'lganda Geymlix usulini qullash.

Maqsad: talabalarga yuqori nafas yo'llarida yot jism bo'lganda Geymlix usulini qo'llashni o'rgatish.

Ko'rsatma: yuqori nafas yo'llari o'tkazuvchanligini buzilishi.

Kerakli anjomlar: volontyor

№	Bajarish bosqichlari
1	Bemorga umumiy yondoshiladi. Bemor oyoqlarini elka kengligida ochishni aytiladi.
2	Bemorni qo'llar bilan orqa tomondan quchoklab olinadi va qo'llarni mushtum qilinadi.
3	Qo'llarni qorin devorining o'rta chizig'i bo'yicha kindik va xanjarsimon o'siq soxasida joylashtiriladi.
4	Qo'lni pasga va bosh yo'nalishi bo'yicha tepaga bosiladi.
5	Agarda bemor xushsiz xolatda bo'lsa, uni chalqanchasiga yotqizib, oyoqlarini ochiladi.
6	Xanjarsimon o'siq va kindik orasi soxasiga bitta qo'lning kaft asosi qo'yiladi, ikkinchi qo'l uning ustiga qo'yiladi.
7	5-10 marta bosh tomonga yunaltirilgan itaruvchi xarakatlar bajariladi.
8	Og'iz bo'shlig'i sanatsiya qilinadi.

2.Zaxarlanishda xarakatlar algoritmi

Maqsad: talabalarga zaxarlanishlarda birinchi yordamni o'rgatish.

Ko'rsatma: ekzogen zaxarlanishlar.

Kerakli anjomlar: oshqozon yuvish uchun zond, maneken Anka

№	Bajarish bosqichlari
1	Tashqi muxitni taxlil qilgan xolda bemorga umumiy yondashiladi. Xushi va umumiy xolati tekshiriladi.
2	Gemodinamik va nafas ko'rsatgichlari baxolanadi.
3	Agar zaxarlovchi modda og'iz orqali tushgan bo'lsa, kuydiruvchi zaxarlardan tashqari oshqozonni zondlanadi.
4	Zond orqali surg'i va aktivlashgan ko'mir tabletkalari yuboriladi.
5	Tozalovchi xo'qna qilinadi.
6	Zaharlovchi moddani aniqlash uchun analiz olinadi va kuchaytirilgan diurez qilinadi.
7	Zaharlovchi moda aniqlagandan keyin antidot terapiya o'tkaziladi.
8	Kerak bo'lsa ekstrakorporal detoksikasiya usullarini qo'llaniladi.

3.O'tkir nafas etishmovchiligi darajasini aniqlash.

Maksad: talabalarga o'tkir nafas etishmovchiligi paytida shoshilinch yordam ko'rsatishni o'rgatish.

Ko'rsatma : O'tkir nafas etishmovchiligi.

Kerakli anjomlar: maneken Anka, fonendoskop, sekundomer

№	Bajarish bosqichlari
1	Bemorga umumiy yondashiladi va o'tkir nafas etishmovchiligining darajasi aniqlanadi.
2	Bemor holatini aniqlanadi. Teri qoplami rangi aniqlanadi. YUUS, NOS ni aniqlanadi.
3	O'pka auskul'tasiya qilinadi
4	NOS 1min/ 25-28 ta bo'lsa, mustaqil nafasda kislorodoterapiya o'tkaziladi.
5	NOS 1 min.da/40 tagacha bo'lsa, kislorodoterapiyani niqob orqali 50% li kislorod bilan o'tkaziladi.
6	NOS 1min.da/40ta dan yuqori bo'lsa, SO'Vga kursatma.

4. Sun'iy o'pka ventilyasiyasi o'tkazishga ko'rsatma.

Maqsad: talabalarga sun'iy o'pka ventilyasiyasi o'tkazish texnikasini o'rgatish.

Ko'rsatma: apnoe

Kerakli anjomlar: maneken Anka

№	Bajarish bosqichlari
1	Spontan nafas yo'qligi.
2	Nafas olishning patalogik ritmi yoki ritmning kuchli buzilishlari.
3	Xarorat ko'tarilishi va anemiya bilan bog'lik bo'lmagan 40 va undan ko'p bo'lgan taxipnoe (minutiga).
4	Gipoksiya va giperkapniyaning klinik namoyon bo'lishi.
5	Konservativ chora-tadbirlar va traxeostomiya samara bermaganda.

5. Kislorodoterapiya o'tkazish.

Maqsad: talabalarga kislorodoterapiya o'tkazishni o'rgatish.

Ko'rsatma: o'tkir nafas etishmovchiligi.

Kerakli anjomlar: endonazal kateterlar, niqoblar.

№	Bajarish bosqichlari
1	Bemorga yondoshiladi va kislorod terapiyaga bo'lgan kursatmalar aniqlanadi: gipoksik, sirkulyar, to'qima va gemik gipoksiya.
2	Kislorodoterapiya usuli aniqlanadi: endonazal katetrlash, niqoblar, endotraxeal yoki traxestomik trubka, GBO yordamida.
3	Kislorodoterapiya berilayotgan havoda doimiy konsentrasiyada, uzoq muddat va uzluksiz o'tkazilishi lozim.

4	Mustaqil nafas bo‘lganida endonazal kateterlardan o‘lchamiga muvofiq ravishda paski burun yo‘liga kiritish orqali foydalaniladi (katetr o‘lchami burun qanotlaridan quloq yostqikchasigacha bo‘lgan masofa)
5	Mustaqil nafas mavjud bo‘lmaganda niqoblar yordamida yuqori konsentrsiyadagi kislorod beriladi.

6. SO‘V ni Ambu qopcha yordamida o‘tkazish.

Maqsad: talabalarga SO‘V ni Ambu qopcha yordamida o‘tkazish texnikasini o‘rgatish.

Ko‘rsatma: Nafas etishmovchiligi

Kerakli anjomlar: Ambu qopchasi, maneken Anka

Bajarish boskichlari	
1	Bemorga umumiy yondoshiladi.
2	Nafas borligini aniqlanadi.
3	Nafas yo‘llari o‘tkazuvchanligini ta‘minlanadi: og‘iz bushlig‘i sanasiyasi, boshni orqaga tashlash, pastki jag‘ni oldinga surish, xavo o‘tkazgichlardan foydalanish.
4	Mos o‘lchamdagi niqobni topib, undan tug‘ri foydalanish kerak bo‘ladi. Ko‘krak qafasi ekskursiyasini nazorat qilgan xolda Ambu qopchasi ritmik siqiladi.
5	Es-xush darajasi, gemodinamik ko‘rsatgichlar, mustaqil nafas paydo bo‘lishi monitoringi o‘tkaziladi.
Jami	

7. YURAKNI bilvosita massaj kilish texnikasi.

Maqsad: talabalarga yurakni bilvosita massaj qilish texnikasini o‘rgatish.

Ko‘rsatma: qon aylanishi to‘xtashi.

Kerakli anjomlar: maneken Anka

№	Bajarish bosqichlari
1.	Bemorga umumiy yondoshiladi. Bemorni to‘g‘ri yotkizish kerak (qattiq joyga yotqizish shart)
3.	Ko‘krak qafasi ikkala qo‘l kafti bilan, to‘sh suyagi xanjarsimon o‘sig‘idan 2,5 sm yuqoridan bosiladi. Bunda umurtqa pog‘onasi yo‘nalishida 3-5 sm chuqurlikda bosiladi.
4.	Muolajani bajaruvchi elka bug‘imini to‘g‘ri tutishi, tirsak bugimlarini bukmasligi kerak. Massaj zarb bilan va ritmik bo‘lishi kerak.
5.	Bo‘shashish vaqtida to‘shga bosishni to‘xtatish kerak, lekin kaftni to‘shdan olmaslik kerak.
6.	Muolaja effektivligini baxolash uchun uyqu arteriyalaridagi pul’sni tekshirib turish kerak.

7.	Massaj va SO‘V nisbati 30:2 buladi.
8.	Massaj soni minutiga 100-120 marta utkazilishi tavsiya qilinadi.
9.	Nafas yullari o‘tkazuvchanligi tug‘risida ishonch xosil qilinadi. 2 marta nazorat nafasi beriladi.
10.	Agar nafas yo‘llari o‘tkazuvchanligi buzilgan bo‘lsa, nafas yo‘llari o‘tkazuvchanligi boshni orqaga tashlash bilan ta‘minlanadi.
	Jami

6.Fan bo‘yicha talabalar bilimini baholash va nazorat qilish mezonlari
Anesteziologiya va reanimatologiya fanidan amaliy mashg‘ulotlarini joriy baholash (JB) shakllari

Talabalar bilimini baholash 100 ballik tizimda amalga oshiriladi.

Talabalar bilimini joriy baholash mezonlari

Baholash usullari	Ekspress testlar, yozma ishlar, og‘zaki so‘rov, prezentasiyalar
Baholash mezonlari	<p>86-100 ball “a’lo” -mavzuga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to‘la o‘zlashtira olish; -mavzu bo‘yicha o‘z fikrini to‘liq bayon etish, barcha berilgan savollarga to‘liq to‘g‘ri javob berish, tahlil qilish va xulosa chiqarish, ijodiy fikrlash, auditoriyada mavzuni muhokama qilishda faol qatnashish; -mavzu bo‘yicha vaziyatli masalalarni echish, test savollariga to‘liq va to‘g‘ri javob berish; -erkin tasavvurga ega bo‘lib, kerak bo‘lganda o‘qituvchi bilan o‘z fikrini almashish.</p> <p>71 – 85 ball “yaxshi” -mavzuga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to‘la o‘zlashtira olish; -mavzu bo‘yicha o‘z fikrini etarli darajada bayon etish, barcha berilgan savollarga to‘g‘ri javob berish; - tahlil qilish va xulosa chiqarish, ijodiy fikrlash, auditoriyada mavzuni muhokama qilishda qatnashish, -mavzu bo‘yicha amaliy ish natijalari bo‘yicha mustaqil tekshirish bayonnomasini to‘ldirish; -berilgan uy vazifasi mavzusi bo‘yicha aniq tasavvurga ega bo‘lish.</p> <p>55-70 ball “qoniqarli” -mavzu bo‘yicha o‘z fikrini bayon etish, barcha berilgan savollarga to‘g‘ri javob berish;</p>

	<p>- auditoriyada mavzuni muhokama qilishda qatnashish, -mavzu bo'yicha amaliy ish natijalari bo'yicha mustaqil tekshirish bayonnomasini o'qituvchi yordamida to'ldirish; -berilgan uy vazifasi mavzusi bo'yicha tasavvurga ega bo'lish.</p> <p>0-54 ball “qoniqarsiz” -mavzu bo'yicha o'z fikrini bayon etolmaslik, berilgan savollarga javob berolmaslik; - auditoriyada mavzuni muhokama qilishda qatnashmaslik; -mavzu bo'yicha amaliy ish natijalari bo'yicha mustaqil tekshirish bayonnomasini o'qituvchi yordamida to'ldirish; -berilgan uy vazifasi mavzusi bo'yicha tasavvurga ega emaslik -berilgan uy vazifasi mavzusi buyicha tasavvurga ega emaslik.</p>		
	Reyting baholash turlari	Maks. ball	O'tkazish joyi
	Joriy nazorat:	70	Amamliy mashg'ulot davomida
	YAkuniy nazorat (OSKE)	30	Semestr oxirida yoki sikl tugagandan so'ng
	Jami	100	

7.Asosiy va qo'shimcha adabiyotlar hamda axborot manbalari

Asosiy adabiyotlar:

1. Eshonov O.S. «Anesteziologiya va reanimatologiya». Darslik -Toshkent. “Taraqqiyot”. 2010 y.
2. Sobirov J. M., Otaxonov SH. E. “SHoshilinch holatlar”. Darslik - Toshkent. “Taraqqiyot”. 2006 y.
3. Vayman, Avakov V.E. “Kriticheskie i neotlojnye sostoyaniya v medisine”. Uchebnik. - Moskva.”VECHE”. 2003 g.
4. Sumin S. A. “Neotlojnye sostoyaniya”. Uchebnik. “Farmasevticheskiy mir”. 2002 g.
5. Avakov V.E. “Reanimasiya i intensivnaya terapiya neotlojnyx sostoyaniy”. Uchebnik. –Moskva.1992 g.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Dj. Edvard Morgan. Klinicheskaya anesteziologiya. Uchebnik. Perv. s angl. Tom-2. 2000 g.
2. Dj. Edvard Morgan. Klinicheskaya anesteziologiya. Uchebnik. Perv. s angl. Tom-1. 1998 g.
3. Marino P. Intensivnaya terapiya. Monografiya, perv. s angl. 1997g.

4. Dolina E. A. Darslik.M, Anesteziologiya i reanimatologiya. Uchebnik. M. Med. GEOTAR –MED.1996 g.
5. Terapevticheskiy spravochnik Vashingtonskogo universiteta. Monografiya, perev.s angl. 1995 g.
6. Oripov U.A., Karimov SH. N. Umumiy xirurgiya. Monografiya, 7-bob. Anesteziologiya va reanimatologiya. 1994 g.
7. Butrov A. V. «Ekstrennaya anesteziologiya». Uchebnik.”Universitet Drrujba Narodov”. 1990 g.
8. Darbinyan T.M. Rukovodstvo po klinicheskoy reanimatologii. Uchebnik. 1973 g.

Internet saytlari:

1. www.tma.uz
2. www.medlincs.ru
3. www.medbook.ru

